

Direktivet åbner mulighed for medlemsstaterne til at bestemme, at fødevarer, som uemballeret sælges til forbrugerne, ikke skal omfattes af direktivets mærkningskrav, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 16, når blot forbrugeroplysningen tilgodeses. Denne mulighed er udnyttet i Danmark, idet de generelle mærkningsregler som hovedregel kun gælder for færdigpakkede fødevarer.

Mærkning af fødevarer er i vid udstrækning fællesskabsreguleret, hvilket kun i ganske særlige tilfælde og efter notifikation i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler giver mulighed for at fastsætte nationale regler.

Der findes supplerende mærkningskrav til en lang række fødevarergrupper i forskellige direktiver og forordninger.

Som nævnt i de almindelige bemærkningers afsnit 2 er tendensen i EU, at retsgrundlaget for reguleringen af fødevarerområdet på fællesskabsplan ændres fra direktiver til forordninger. I konsekvens heraf foreslås en række af den gældende lovs materielle bestemmelser erstattet af bemyndigelser til ministeren. I forbindelse hermed er det hensigten at implementere direktiver i bekendtgørelser i stedet for på lovniveau. § 19, stk. 2 og 4, og § 20, stk. 1, i den gældende fødevarerlov medtages derfor ikke i forslaget. I det omfang der er tale om bestemmelser, som er en gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler, vil de blive gennemført på bekendtgørelsesniveau.

Til § 14

Den grundlæggende bestemmelse om beskyttelse af forbrugerne mod vildledning i forbindelse med fødevarer er fastsat i fødevarerforordningens art. 16, der bestemmer følgende:

»Uden at dette berører specifikke fællesskabsbestemmelser i fødevarerlovgivningen, må reklamer for fødevarer eller foder, mærkningen og præsentationen af fødevarer, herunder deres form, fremtræden eller indpakning, de anvendte indpakkingsmaterialer, den måde, hvorpå varerne er arrangeret, og de omgivelser, hvori de udstilles, samt de informationer, der uanset medium gives om varerne, ikke vildlede forbrugerne.«

Den foreslåede bestemmelse har ligesom i § 19, stk. 1, i den gældende fødevarerlov et videre anvendelsesområde end art. 16 i fødevarerforordningen, idet den omfatter vildledning i alle handelsled. Dette er en videreførelse af den gældende retstilstand. Det præciseres i stk. 2, at bestemmelsen er et supplement til fødevarerforordningens art. 16 og ikke skal anvendes på det område, som dækkes af denne bestemmelse.

Til § 15

Den foreslåede bemyndigelse svarer indholdsmæssigt til bemyndigelserne i § 19, stk. 3, og § 20, stk. 2, i den gældende fødevarerlov og er for overskuelighedens skyld samlet i en bestemmelse. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndiges til administrativt at fastsætte regler om anprisning af fødevarer generelt, herunder fødevarer, som anpriseres som forebyggende eller helbredende over for sygdomme. Det fremgår af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler ikke tillader anvendelse af visse anpriser om, at fødevarer kan forebygge og helbrede sygdomme. Der har hidtil været en restriktiv holdning til anvendelse af sundhedsanpriser.

Det skal bemærkes, at den administrative praksis vedrørende tilsætning af næringsstoffer til fødevarer, jf. lovforslagets § 9, er efter EF-domstolens dom af 23. september 2003, sag C-192/01, ændret således, at der skal foretages en konkret vurdering fra sag til sag. Der skal således for fødevarer, som er tilsat næringsstoffer, foretages en vurdering for hvert enkelt af de tilsatte vitaminer og mineraler af, om der i det konkrete tilfælde ville være en risiko for forbrugernes sundhed på grund af et for højt indtag af næringsstoffer.

Det vil endvidere heller ikke være muligt at opretholde bestemmelsen i § 20, stk. 1, nr. 4, i den gældende fødevarerlov, hvorefter det er forbudt ved mærkning eller reklamer at anvende angivelser om, at fødevarer ved hjælp af tilsætningsstoffer har opnået en øget eller særlig næringsværdi. Det skal således i hvert enkelt tilfælde skulle afgøres, om den tiltænkte anprisning efter en konkret vurdering må antages at føre til vildledning af forbrugerne, om den skaber eller udnytter bekymring for forbrugernes helbred eller kommer med angivelser om, at varen har indvirkning på forbrugernes helbred eller sundhetstilstand.

Den hidtidige praksis fra EF-domstolen understøtter denne fortolkning.